

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 29/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 10 och 18 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 8 november 2005 en proposition med förslag till lag om ändring av 10 och 18 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (RP 191/2005 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Anneli Sollo, social- och hälsovårdsministeriet

- direktör Timo Laakso, Försäkringsinspektionen
- ekonomidirektör Tapio Oksanen, Arbetslöshetsförsäkringsfonden
- jurist Jarmo Pätäri, Akava r.f.
- specialrådgivare Vesa Rantahalvari, Finlands Näringsliv
- socialpolitisk sekreterare Kaija Kallinen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- chefsekonomist Jarkko Soikkeli, Företagarna i Finland.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner ändras så att i lagen fastställs att premierna för 2006 ska utgöra en ny utgångsnivå för arbetslöshetsförsäkringspremierna. Det föreslås att löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för 2006 ska uppgå till 0,58 procent av lönen och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie till 0,75 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 840 940 euro och till 2,95 procent för den överskjutande delen av lönen.

Därmed stiger löntagares premie med 0,08 procentenheter jämfört med år 2005 och arbetsgivares genomsnittliga premie med 0,12 procentenheter. Av höjningen av arbetsgivares premier föranleds 0,04 procentenheter av finansie-

ringen av de tillägg för sysselsättningsplan som hör till omställningsskyddet.

Propositionen medför inga förändringar i principerna för fastställande av premierna.

Vidare föreslås att bestämmelserna om arbetslöshetsförsäkringsfondens möjlighet att ta lån preciseras. Den statsborgen som är möjlig enligt gällande lag endast ska gälla situationer då konjunkturbufferten till följd av allvarlig konjunkturedgång uppvisar underskott och fonden ser sig tvungen att ta upp lån för att finansiera sina lagstadgade utgifter. I syfte att trygga likviditeten föreslås att arbetslöshetsförsäkringsfonden med Försäkringsinspektionens samtycke skall ha rätt att ta lån.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2006.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

För tryggnad av likviditeten och utjämning av ändringar i arbetslöshetsförsäkringspremierna till följd av konjunktursvängningar har arbetslöshetsförsäkringsfonden en konjunkturbuffert vars maximibelopp och vid vikande konjunkturer möjliga underskott begränsas till ett belopp som motsvarar en arbetslöshetsgrad på 3,6 procent. Åren 2001—2003 överskred konjunkturbufferten det lagstadgade maximibeloppet. I slutet av 2004 uppgick bufferten till 219 miljoner euro medan det lagstadgade maximibeloppet var 598 miljoner euro. Syftet med konjunkturbufferten är att trygga en stabil nivå på avgifterna och en tillräcklig finansiering genom att man under högkonjunktur samlar in överskott i fonden och vid lågkonjunktur upplöser den. Utskottet anser det ändamålsenligt att möjligheten enligt 10 § i lagförslaget att ställa statsrådets borgen som säkerhet för arbetslöshetsförsäkringsfondens lån begränsas till situationer då konjunkturbufferten uppvisar underskott. Också möjligheten för fonden att ta lån för tryggnad av likviditeten be-tecknas av utskottet som behövlig.

Utskottet konstaterar att arbetslöshetsutgifterna under de senaste åren har ökat trots att arbetslöshetsgraden har gått ner. Att arbetslösheten kostar mer beror bl.a. på en ökning av utgifterna för tilläggsdagar till personer som uppnått 57 års ålder. Arbetslöshetsförsäkringsfondens finansieringsandel av dem är 94,5 procent. Också nivån på dagpenningen har ökat bl.a. på grund av den förhöjda förtjänstdelen och tillägg för syster-sättningsplan. Pensionsreformen 2005 har å sin sida lett till en ökning av de försäkringspre-

mier som betalas till Pensionsskyddscentralen och statens pensionsfond. För att täcka utgifterna måste försäkringsavgifterna höjas, annars minskar konjunkturbufferten ytterligare.

Ändringar i löntagares och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie ska enligt lagens 18 § 3 mom. fastställas så att de fördelas jämnt mellan arbetsgivarens och löntagarens avgift. Avgifterna fastställs årligen av social- och hälsovårdsministeriet. Att man nu föreslår en ändring av avgifterna i lag beror på att de till omställningsskyddet anknutna tilläggen för sysselsättningsplan ska finansieras genom förhöjning av arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie. Därför höjs arbetsgivarens premie 0,04 procentenheter mer än löntagarens premie. I år är arbetsgivarens premie 0,7 procent till gränsen för lönebeloppet (840 940 euro) och för den överskjutande delen 2,8 procent på lönen. Efter lagändringen är arbetsgivarens premie 0,75 och 2,95 procent. I fråga om graderingen av premier-na har gränsen för lönebeloppet varit oförändrad sedan 1995. Utskottet konstaterar att när gränsen överskrids stiger arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie rätt kraftigt (2,2 procentenheter) och anser att man i fortsättningen bör utreda graderingen i termer av ändamålsenlighet och tidsenlighet.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 22 november 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Valto Koski /sd
vordf. Eero Akaan-Penttilä /saml
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Anneli Kiljunen /sd
Pehr Löf /sv
Riikka Moilanen-Savolainen /cent
Aila Paloniemi /cent
Leena Rauhala /kd

Paula Risikko /saml
Arto Seppälä /sd
Osmo Soininvaara /gröna
Tapani Tölli /cent
Raija Vahasalo /saml
Erkki Virtanen /vänst
Tuula Väättäin /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää,
utskottsråd Harri Sintonen.